

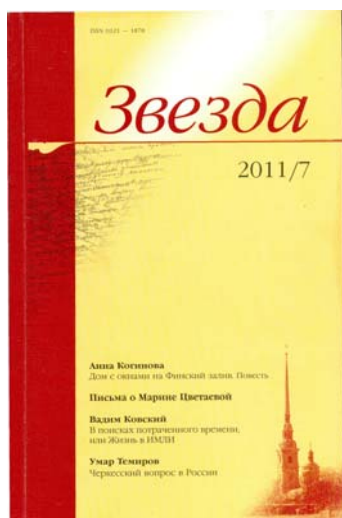
Огляд новинок вітчизняної та зарубіжної періодики.

(липень-жовтень 2011 р.)

Сторінками історії

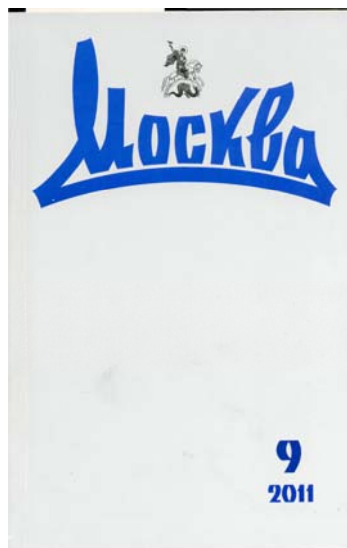
Журнал «Київ» в № 9 – 10 за 2011 р. пропонує читачам повість талановитого українського письменника **Клима Поліщука «Світ червоний»** з короткою передмовою Валерія Шевчука про самого автора. Повість в значній мірі автобіографічна. Вона починається тим, що головний герой прибув з фронту як делегат на військовий з'їзд до Києва в 1917 році й відразу ж занурився в життя української столиці – громадське, літературне й приватне. Він прихилився до українських соціалістів-революціонерів і редагував газету «Народна воля». Це тривало до захоплення Києва більшовиками у 1918 р. Повість охоплює 1917 – 1918 рр. – час становлення української держави за Центральної Ради, яка згодом почала називатися Українською Народною Республікою. Повість цінна не лише як художній твір, а й як документ тих бурхливих часів, бо вони були побачені очима небайдужої до України людини.

Героїня повісти **Анни Когінової «Дом с окнами на Финский залив»** («Звезда», № 7 за 2011 г.) Аня wspominaєт о своем предвоенном беззаботном и счастливом детстве, когда ее семья (родители и две сестрички) жила в Кронштадте, рассказывает, как оно, к сожалению, разрушилось и разлетелось вдребезги, как зеркало, упавшее со стены, когда началась Великая Отечественная война. Девочка рассказывает о событиях, трагедиях и утратах, которые выпали на ее долю и долю ее друзей и сверстников.

Новое произведение писательницы **Маши Рольникайте** – рассказ «Продолжение неволи» – напечатал журнал «Звезда» в № 9 за 2011 г. Автор рассказывает о людях, чьи судьбы сломала страшная Великая Отечественная война. Главный персонаж повествования – Люба, еврейка по национальности, прошла через немецкий концлагерь в Литве и чудом осталась жива. Ее родители и маленькая сестричка Соня погибли в гетто, друг пропал без вести на фронте. Даже дом, в котором она жила до войны, разрушен во время бомбежек. О неимоверно тяжелом возвращении к мирной жизни людей, прошедших через страшные испытания, рассказывает писательница, которая сама прошла через подобные испытания (14-летней девочкой в самом начале войны была узницей Вильнюсского гетто и двух фашистских концлагерей). В этой пронзительной повести нет ничего лишнего – все сдержанно, немногословно и точно: ни единого пустого слова, ни единого ненужного персонажа.

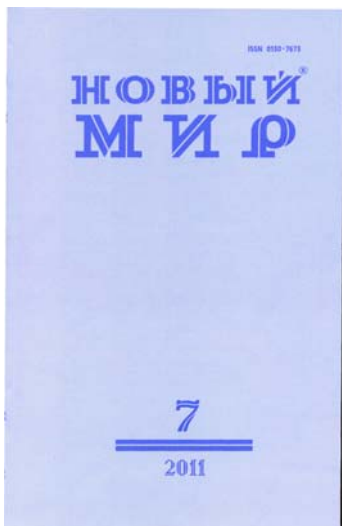

В исторические времена, очень далекие от нас, возвращает писатель **Сергей Цветков** в своих исторических повестях под общим названием «Единожды предав» («Москва», № 9 за 2011 г.). Автор попытался приоткрыть малоизвестные страницы эпохи царствования российского царя Ивана Грозного: в 1570 году крымский хан Девлет-Гирей потребовал от царя восстановить независимость Казани и Астрахани и возобновить выплату дани Крыму, грозя, в противном случае, разорить все Московское государство. Ханское послание осталось без ответа. На следующее лето татарская орда устремилась на Москву. О защите Московского государства, о славном для русских сражении у деревни Молодей, в 45 верстах от Москвы, рассказывают повести. К сожалению, несмотря на то, что по своему значению победа русских в этом сражении сопоставима с Куликовской битвой, она до сих пор продолжает оставаться малоизвестным событием русской истории. Между тем, имя победителя хана, главного московского воеводы князя Воротынского сделалось тогда широко известным за пределами Руси. Нашим современникам оно, увы, мало о чем говорит.

Сучасність на папері

Цікавий за змістом, неповторний за манерою розповіді і оригінальний за розвитком сюжету, за тоном небуденного спілкування новий твір **Олесе Шепітько** – повість-палімпсест «Овлур» («Березіль», №9 – 10 за 2011р.). Реальний зміст повісті – це сьогодні: життя підприємливих молодих людей, їх спроби заробити великі гроші навіть якщо прийдеться зруйнувати рукотворні острівці людського духу – пам'ять про далеке минуле сучасної української Волині. Адже саме тут, на території цієї області на річці Сіверський Дінець на початку XII ст. відбувалися події, описані у відомому «Слові о полку Ігоревім» – похід Новгород-сіверського князя Ігоря Святославовича на половців, його полон і втеча з половецького полону. Пройшли віки з тих подій. Але і сам Ігор, і Овлур, і Гзак із Кончаком і багато інших людей існують і зараз в спантеличеній уяві і снах Олени, героїні повісті, існують міражем в позачассі.

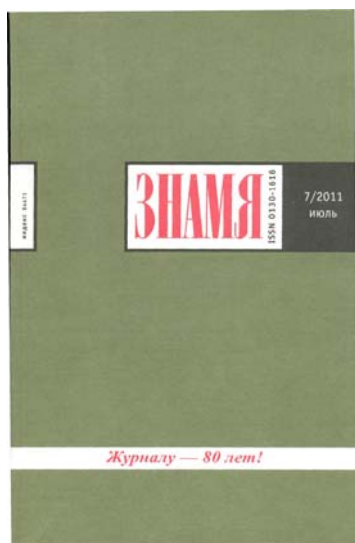

Журнал «Новый мир» в №7, 10, 12 за 2011 р. публікує російською окремі частини нового роману української письменниці Оксани Забужко «Музей покинутих секретів». Цей твір вже встигли назвати і історичним епосом, і родинною сагою трьох поколінь, події якої охоплюють період від 1940 до 2004 р., і романтичною історією кохання. Це справді роман про Час, але про Час, якому не вдається стати історією. Про минуле, що повертається, що впливає на сьогодні, на наше життя, хоч ми може, й хотіли б незалежнити його від обставин, непідвладних власній волі й бажанню. Наше життя – от зараз, тут і тепер – визначається не лише нашим рішенням і волею, а й вибором, зробленим колись батьками чи родичами в попередніх поколіннях, визначається пам'яттю, історією, духовним спадком. Покинуті, загублені десь у часі секрети не вдається збагнути нікому чужому. Імена рідних відлунюють наживо тільки доти, поки є кому – дітям, онукам чи правнукам – їх згадати.

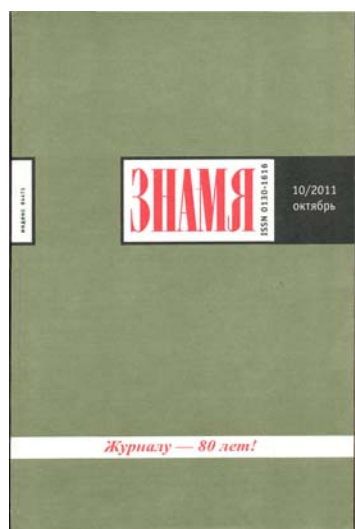
	<p>Одна из хороших примет сегодняшнего дня – свобода выезда за границу. Мир распахнулся. Люди стали много ездить. Литература не могла на это не прореагировать. Все чаще сюжеты произведений связаны с другими странами и континентами. Проза и поэзия №10 за 2011 год журнала «Дружба народов» посвящена именно таким произведениям. В романе Владимира Шпакова «Смешанный брак» действие происходит то в Германии, то в России, то в Польше, то в Белоруссии. Герои романа уезжают за границу на работу, на отдых, ради душевного уюта, в поиске заграничного мужа и с намерениями обосноваться в Европе или в России.</p>
	<p>Повесть Славы Сергеева «Вечера на хуторе близ Экватора» («Дружба народов», №10 за 2011) рассказывает о том, как отдыхают русские в Индии, а также, можно сказать, посвящена Индии: обычаям и традициям этой страны, её красивой природе и нравам жизни местных жителей.</p>
	<p>Повесть Натальи Лазаревой «Нелегалка», опубликованная в журнале «Звезда», №9 за 2011 г. рассказывает о жизни нескольких русских женщин в Италии, куда они уезжают в поисках работы, чтобы решить свои материальные проблемы на родине, в России. А попутно, здесь можно прочитать о традициях, порядках, обычаях, проблемах, красоте Италии.</p>

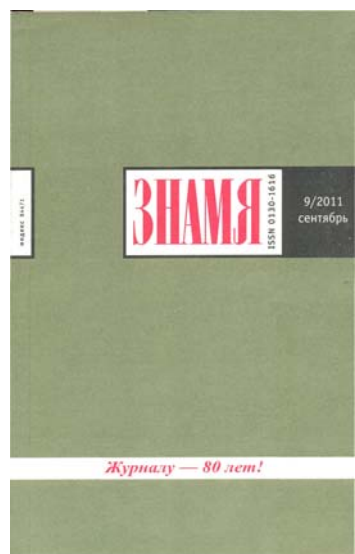
Скарбница мемуарів

Журнал «Знамя» в № 7 за 2011 г. публикует воспоминания одного из постоянных своих авторов – **Эдуарда Кочергина** – под названием «Осколки памяти». Эдуард Кочергин – известный сценограф, главный художник БДТ им. Г.Товстоногова. В своих автобиографических записках автор рассказывает о своем военном детстве, о годах учебы в знаменитой средней художественной школе при институте им. И.Е. Репина на Васильевском острове в Ленинграде, об отдельных интересных эпизодах из работы в Театре драмы и комедии.

Фрагменты книги **Бориса Мессерера** «Промельк Беллы» можно прочитать на страницах журнала «Знамя» № 10 за 2011 г. Борис Мессерер – народный художник России, академик Российской Академии художеств, автор сценографии многих оперных и балетных спектаклей. В 1990–1997 гг. был главным художником МХАТа. И, конечно же, он был знаком со многими интересными людьми из художественных и театральных сфер, о которых не мог не вспомнить и рассказать в своей книге. У него всегда было много друзей, общение с которыми занимало значительную часть его времени. Среди них – Майя Плисецкая, Галина Уланова, Илья Авербах, Анатолий Найман, Ростислав Плятт, Фаина Раневская и многие другие. Любовь Бориса Мессерера к балету началась с любви к отцу, который был ведущим танцовщиком Большого театра и преподавал в школе танца больше сорока лет. И, наверное, вполне объяснимо, что театр стал частью жизни Бориса Мессерера.

В № 9 журнала «Знамя» за 2011 г. опубликована часть книги, рассказывающая о женщине, которая стала еще одной, очень значительной частью жизни Бориса Мессерера – о поэтессе **Белле Ахмадулиной**. 36 лет совместной жизни связывают этих двух людей. В своих воспоминаниях Белла Ахмадулина рассказывает о своем детстве, о жизни в эвакуации в Казани во время Великой Отечественной войны, о первых шагах в поэзии, об учебе в Литературном институте, о целом круге замечательных литераторов, с которыми поэтесса была хорошо знакома и дружила: А. Твардовском, В. Высоцком, Б. Пастернаке, Я. Смелякове и др. Продолжение книги печатает журнал «Знамя» в № 11,12 за 2011 г.

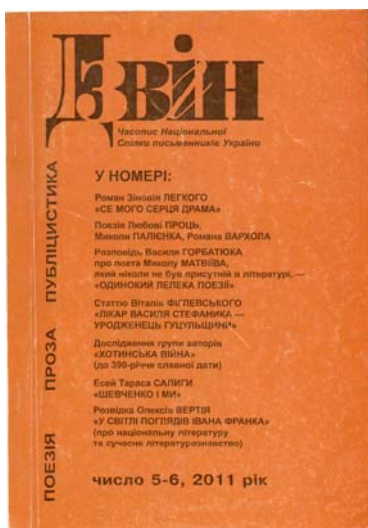

Переписка Беллы Ахмадулиной и Бориса Мессерера со своими друзьями Василием и Майей Аксеновыми напечатана в журнале «Октябрь» № 10 за 2011 г. под названием «В бесконечном объятии». Аксеновы вынуждены были уехать из России. Сначала они были в Париже, потом уехали в Штаты. Публикуемая переписка – это животрепещущее свидетельство ушедшей эпохи.

Люди і долі

Михайло Слабошпицький пропонує читачам фрагменти своєї нової книги про Михайла Коцюбинського під назвою «Портрет з інтермецо» на сторінках журналу «Березіль», № 7–8 за 2011 р. Це сповідь головного героя, спомини відомих особистостей про видатного письменника, про його оточення, про метаморфози часу, в якому народжувалися невмирущі твори Михайла Коцюбинського.

Про нелегку долю генія Івана Франка пише **Зіновій Легкий** в своєму новому творі – романі «Се мого серця драма», надрукованому в журналі «Дзвін», № 5,6,7 за 2011 р. Розповідь ведеться від імені самого Івана Франка, який згадує і розповідає своє життя. Спогади починаються з щасливого дитинства. Далі – про те, як почався Іван Франко-поет, потім навчання в Дрогобицькій гімназії, львівському університеті, робота в українських журналах. Літературна діяльність стала всім життям Франка. Доля дарувала Іванові Яковичу не тільки велику любов, а, нажал, й втрату коханої жінки і, пізніше, сімейні трагедії.

Журнал «Дружба народов», № 9 за 2011 г. предлагает читателям документальную повесть **Гарри Кунцева «Жил-был Параджанов»**, которого многие знают по фильмам «Тени забытых предков», «Легенда Сурамской крепости» и др. В числе 20 лучших кинорежиссеров мира он был назван «Режиссером XXI века», а сами лучшие режиссеры называли его «Маэстро».

Вся его жизнь состояла из съемок, работы над фильмами. У него было много друзей, но в душе он был очень одиноким человеком. Одиночество преследовало его всю жизнь и принесло много боли.

Містичні пригоди

В сучасній українській літературі продовжує утверджуватися жанр «містичні пригоди». В нашому реалістичному сьогодні важко повірити, що трапляються дива. Та є одна ніч, коли вони все ж трапляються. Це ніч на Івана Купала. Очиститися, стрибнувши через полум'я багаття, або блукати лісом у пошуках квітучої папороті – усе стає можливим у містичному оповіданні **Юрія Кирика «Не заспокоєні покійниці»** («Дніпро», № 7 за 2011 р.). Український літературний критик Володимир Даниленко в одній своїй статті написав, що в українській літературі популярність русалки конкурує зі славою відьми. А наскільки успішно – в оповіданні.

На сторінках цього ж номеру журналу «Дніпро» за 2011 р. надрукована містична повість **«Саламандра» Стефана Грабинського**. Герої повісті живуть, мов у сні. Наче й виконують свої фахові обов'язки, займаються повсякденними справами, але витають в іншому світі. Цей інший світ – такий прекрасний, деколи загрозливо прекрасний. Загрозливо тому, що в життя героїв втручаються загадкові сили, ледь помітні, але все ж таки їх неможливо контролювати.